

OBSAH

Úvod	5
A. ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ POJMY A VZTAHY	7
I. Ekonomika společnosti	7
1. Potřeby lidí a hospodářská činnost	7
2. Výrobní síly jako materiálně technická stránka hospodářské činnosti	9
3. Výrobní (ekonomické) vztahy jako společenská stránka hospodářské činnosti	11
<i>a) Kooperace a dělba práce</i>	11
<i>b) Rozdělování</i>	13
<i>c) Výměna činností (směna)</i>	14
4. Zbožně peněžní forma ekonomických vztahů. Zákon hodnoty a tržní mechanismus	15
<i>a) Zboží a jeho vlastnosti</i>	16
<i>b) Určení velikosti hodnoty zboží. Hodnota a produktivita práce</i>	18
<i>c) Vznik a podstata peněz</i>	20
<i>d) Některé nejdůležitější funkce peněz</i>	22
<i>e) Zlato a papírové peníze</i>	23
<i>f) Působení zákona hodnoty v ekonomice. Tržní mechanismus</i>	24
5. Stát a jeho úloha v ekonomice	28
II. Tvorba, rozdělování a užití výsledků hospodaření společnosti	32
1. Společenský produkt a národní důchod	32

2. Rozdělovací procesy v ekonomice	35
3. Užití výsledků hospodářské činnosti	39
III. Základní vztahy v rozvoji ekonomiky	43
1. Ekonomický růst	43
a) Činitelé ekonomického růstu	43
b) Míra akumulace	45
c) Účinnost výrobní akumulace	46
2. Ekonomická rovnováha	48
a) Podstata a podmínky rovnováhy v ekonomice	48
b) Rovnováha na trhu výrobních prostředků a spotřebních předmětů	50
c) Inflace a deflace. Protinflační opatření státu	52
B. EKONOMIKA KAPITALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	55
IV. Kapitál jako základní ekonomický vztah.	
Kapitalistické vlastnictví výrobních prostředků	55
1. Historické podmínky vzniku kapitalistického hospodářství	55
2. Podstata kapitálu	56
a) Pojem kapitál	56
b) Pracovní síla jako zboží	57
c) Mzda	59
d) Kapitál konstantní a variabilní, fixní a oběžný	61
e) Míra nadhodnoty a míra zisku	63
f) Kapitál jako společenský vztah	66
V. Akumulace kapitálu a cyklický vývoj hospodářství	68
1. Akumulace kapitálu a ekonomický růst	68
2. Relativní přelidnění	70
3. Cyklický vývoj hospodářství	72
VI. Struktura soudobého kapitalistického hospodářství	79
1. Monopoly v kapitalistickém hospodářství	79

a) <i>Převraty v ekonomice vyvolané rozvojem průmyslu</i>	79
b) <i>Vznik monopolů a monopolních sdružení</i>	80
c) <i>Vliv monopolů na technický pokrok a ekonomický rozvoj</i>	85
2. <i>Změny v agrární struktuře kapitalistické ekonomiky</i>	86
a) <i>Zvláštnosti reprodukčního procesu v zemědělství</i>	86
b) <i>Formy soukromého vlastnictví půdy</i>	89
c) <i>Vývoj zemědělství ve vyspělých zemích</i>	92
d) <i>Prvky plánování ve vývoji sociálně agrární struktury</i>	95
3. <i>Finanční kapitál jako vyšší forma monopolního kapitálu</i>	97
4. <i>Zásahy státu do hospodářství</i>	102
a) <i>Ekonomická úloha soudobého kapitalistického státu</i>	102
b) <i>Některé způsoby státní regulace kapitalistické ekonomiky</i>	104
c) <i>Charakter státních zásahů</i>	107
5. <i>Vývoz kapitálu. Vznik světového kapitalistického hospodářství</i>	109
a) <i>Příčiny vývozu kapitálu</i>	110
b) <i>Hospodářské a politickoteritoriální rozdělení světa</i>	112
c) <i>Krize a rozpad koloniální soustavy</i>	115

C. EKONOMIKA SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI 118

VII. *Základní předpoklady pro vytvoření socialistické ekonomiky* 118

1. *Historické podmínky vzniku socialismu* 119

2. *Socialistické vlastnictví výrobních prostředků* 121

 a) *Zespolečenštění základních výrobních prostředků (socializace)* 121

<i>b) Zestátnění (nacionalizace)</i>	122
<i>c) Združstevňování (kolektivizace)</i>	123
VIII. Společenské řízení ekonomické činnosti	127
1. Ekonomické subjekty v socialistickém hospodářství	127
2. Plánovitost ekonomické činnosti	130
3. Základní typy hospodářských rozhodnutí	132
4. Formy plánovitého řízení socialistického hospodářství	135
IX. Socialistický trh. Působení zákona hodnoty v socialistickém hospodářství	140
1. Význam plánu a trhu v socialistické ekonomice	140
2. Hlavní formy socialistického trhu. Ceny a jejich struktura	142
3. Zvláštnosti cen zemědělských výrobků	149
4. Společenská kontrola cen	150
X. Mzda v socialistickém hospodářství	153
1. Určování podílů na výsledcích hospodářské činnosti	153
2. Význam mezd v socialistické ekonomice	156
3. Faktory působící na úroveň a diferenciaci mezd	157
4. Vliv socialistického podniku na tvorbu mezd	160
5. Zvláštnosti odměňování v zemědělských družstvech	162
XI. Spotřeba a životní úroveň obyvatelstva	165
1. Hmotná spotřeba obyvatelstva	165
2. Životní úroveň obyvatelstva	169
D. SVĚTOVÁ EKONOMIKA	171
XII. Mezinárodní ekonomické vztahy	171
1. Mezinárodní dělba práce a zahraniční obchod	171

2. Proces hospodářské integrace kapitalistických ekonomik	174
3. Ekonomická integrace socialistických zemí .	177
4. Ekonomické problémy rozvojových zemí . .	181